

Látni vagy nem látni!?

A férfi látása rohamosan romlott. Minden rendelkezésre álló eszközzel küzdött a szeme világáért. Amikor a gyógyszerek, műtétek már nem használtak, az érzelmeit vetette harcba. A barátja ugyanis ezt javasolta: "Tanuld meg szeretni vakságodat!"

Óriási küzdelem volt. Először kereken elutasított minden ilyen javaslatot. Nem volt hajlandó a vaksághoz beszélni. Amikor végre rászánta magát, hogy beszéljen hozzá, szavai keserűek és dühösök voltak. De tovább beszélt, és szavai lassan a beletörődés, a tűrés és az elfogadás szavai lettek...és egyik nap legnagyobb meglepetésére a szavak a barátság és...szeretet szavaivá váltak. Aztán eljött az a nap is, hogy karjával átölelte vakságát és azt mondta neki: "Szeretlek".

A látása természetesen odalett örökre. De az arca csodálatosan megváltozott. Sokkal szeretetteljesebb lett, mint amikor még látott. A VAKSÁGA (?) pedig vele ÉLT (!).

Mindenapjaink tele vannak „vakságokkal”; betegségekkel, küzdelmekkel, félelmekkel. Beleszülettünk, belenőttünk jelen állapotunkba, helyzetünkbe, és időnk nagy részét azzal töltjük, hogy azokat a saját elképzelésünk szerinti jobbra fordítsuk. Rá kell ébrednünk azonban, hogy rengeteg időt pazarolunk olyan dolgok megváltoztatására vagy megszerzésére, amelyeket később teljesen fölöslegesnek tartunk. Milyen jó lenne, ha mi emberek, példát tudnánk venni a vidáman csobogó patakról, mely egyszerűen a lehetőségeihez alakítja a medrét, és egy pillanatig sem a lehetetlenen fáradozik.

Mit is mond a Szentírás, amikor a gondviselésben való bizalomra hív? "Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetetek miatt, hogy mibe öltözzetek...Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségetek van. Ti keressétek először Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok. Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap nap majd gondoskodik magáról. Elég a mának a maga baja." (Mt. 6, 25-34)

A helyes önismeret megtaníthat arra, hogy igazán mi válik javunkra. Törődünk a mindennapi megélhetéssel, a „világ száz bajával”, idegbeteggé AGGÓDJUK magunkat, s magunkba tömött ál-valós „gyógyszerekkel” igyekszünk megoldani problé-

máinkat, miközben észrevétlen öszülő-kopaszodó fejünk ábrázátát mosolyhiányos barázdák árcai díszítik.

Vélt-valós problémáink, melyek megoldása késik, vagy hosszabb időt igényel, aggodással töltenek el. A reklámok dörzsölte vágyaink végülis kielégületlenek maradnak, a kielégületlenség szomorú hangulatát sodorják lelkünkbe, megmértelyezik életünket, cselekvőképtelenné tesznek. Nem hiába fogalmaz így a költő:

„Ne nézz, ne nézz hát vágyaid távolába,
Az egész világ nem a mi birtokunk,
Amennyit a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk...
...Kinek virág kell, nem hord rózsaberket,
A lámi vágyó Napba nem tekint.
Kéjt vesz, ki sok kéjt szórakozva kerget,
Csak a szerénynek nem hoz vágya kint.”

De végülis mi okozza aggodalmainkat? Ha őszintén szembenéznünk ezzel a kérdéssel, látni fogjuk, hogy aggodalmaink abból fakadnak, hogy cselekedeteink szeretethiányosak. S mint ilyenek, már megkezdetségükben halálra ítélték. Pedig a mi cselekedeteinknek éppenséggel nem a halált kellene teremniük, hanem az életet.

Hogyan ismerhetők meg életet adó cselekedeteink?

A cselekedet végeredménye beszél életrevalóságáról. A másik számára okozott öröm bennem is öröm forrásává válik. Ha nem így történik, valami gond van. Reményik Sándor költő így fogalmaz: „Ha más örömen nem tudnék örülni, Uram, az a nap legyen a végső!”

De mennyivel nagyobb ez az öröm, ha én magam akartam. Nagyon érdekes, hogy a szeretet az egyedüli dolog, amelyben az ember önző módon is boldog lehet. Amikor Pál apostol első levelét írja a korintusiaknak, hosszasan kifejti a szeretet lényegét, ami összegezve, lényegszerűen így hangzik: „Ha valami szépet szeretnél érezni az életben, ajándékozd el magadat!”

Az ajándékot mindenki szereti, s annál boldogítóbb érzés nincs, mint tudni, hogy szeretnek.

Egyszerű képlet: önzetlen önátadás. Ennek az önelajándékozásnak van egy fontos szabálya: „Amit szeretnél, hogy veled tegyenek az emberek, tedd te is azt velük!”

Szarka György, Tát

"Magyarország egy olyan kalitka, amelyből egyszer még egy gyönyörű madár fog kirepülni. Sok szenvedés vár még a magyarokra, de egész Európában páratlan dicsőségben lesz részük. Irigylem a magyarokat, mert általuk nagy boldogság árad majd az emberiségre."

Pietrelcina-i Szent Pió (1887-1968), olasz szerzetes pap, a XX. század egyik legnagyobb szentje

Új igazgatója van a tati iskolának

Ez év szeptemberétől a Tati Általános Iskola élén új igazgató áll, **Filip Csabáné** személyében. Megkértük Igazgató Asszonyt, mondja el olvasóinknak, milyen célokkal,

elgondolásokkal lát neki új munkájának.

Kedves Olvasó!

Lehetőséget kaptam, hogy néhány gondolatomat megosszam Önökkel. Ilyenkor tanévkezdéskor máskor is előfordult már, hogy szóltam gyerekeinkről, örömeinkről, gondjainkról. Most a tanévkezdés is, igazgatóvá választásom is indokolja, hogy elképzeléseinkről, iskolánkról szóljak.

Célom, az iskolavezetés többi tagjával együtt, hogy iskolánk tanterülete az európai kultúrában 2000 évvel ezelőtt megfogalmazódott, örök emberi értékek szellemében, szeretetteljes légkörben, őszinteségre, becsületességre, a másik ember tiszteletére, toleranciára, a társadalmi és természeti környezetünkre nyitottá neveljük a hozzánk járó gyermekeket. Olyan tudást nyújtunk a tanulóknak, hogy az jó alap legyen középiskolai

tanulmányaik folytatásához.

Alapelvnek tekintem, hogy minden gyermek érték. Korlátozás nélkül fogadjuk azokat a tanulókat, akik szüleikkel együtt elfogadják iskolánk értékrendjét, és együttműködnek velünk. Szeretném, ha minél több olyan programot tudnánk biztosítani, melyben életkoruknak megfelelően fejlődik személyiségük.

Az iskola szolgáltatásai között jelen van a tehetséggondozás, a hátrányok felszámolása, a napközi és szakkörök.

- Célunknak tekintjük a fent megjelölt értékek szellemében folyó erkölcsi nevelést, a nemzeti és iskolai hagyományok ápolását.

- Célunk, hogy iskolánkból testileg és lelkiileg egészséges, a környezetet óvó és féltő gyerekek lépjenek ki. Legyen elég önismertük, fegyelmiük és kitartásuk a tanulásban, a munkában, az élet minden területén.

Kiemelt feladatnak tekintjük a személyiségfejlesztést, a tehetséggondozást, a hátrányok kompenzálását, az olvasóvá nevelést, környezettudatos gondolkodást, a szabadidő hasznos eltöltését. Célunk, hogy az agresszió minden formája messze elkerülje iskolánkat. Kiemelem a szülőkkel való jó kapcsolatot kialakítását, mert az ő közreműködésük nélkül mindezek elérése lehetetlen vállalkozás.

Céljaink, feladataink megvalósításához kérem minden partnerünk türelmét, jóindulatát, s nem csak erre az esztendőre. Köszönöm.

tisztelettel: Filip Csabáné, iskolaigazgató

CSALÁD

Az Uracs családnál jártunk Tokodon

Az édesapa: Ottó, foglalkozását tekintve szerszámkészítő, az édesanya: Ottília, jelenleg otthon van a gyerekek mellett. Norbi 9 éves, most kezdte a 3. osztályt. Az ikrek: Bertold és Botond 6 évesek.

A család két és fél éve költözött Tokodra a délvidéki (szerbiai) Adárról. Otthon a nagycsaládban jól érezték magukat, de egyre kevesebb volt a munkalehetőség, ezért úgy döntöttek, hogy Magyarországon próbálnak meg boldogulni. Nem bánták meg, hogy ideköltöztek, és azt sem, hogy éppen Tokodot választották lakhelyül, mert jószívű, befogadó közösségre találtak itt. Otti, ez a kedves, törekeny, de energikus fiatalasszony mondja: „Édesanyám és Ottó szülei is nagyon sokat segítettek, különösen az ikrek születése után, de sajnos egyre nehezebben tudtunk megélni abból a nagyon kevés pénzből, amit a férjem munkájáért fizettek, s miután a férjemnek föl kínálták a lehetőséget, hogy az egyik esztergomi szerszámkészítő vállalatnál dolgozzon, elfogadtuk a meghívást. Az hogy pont Tokodon kötöttünk ki, részben véletlen, de úgy gondolom, a gondviselésnek is van szerepe ebben.” Ottót, a férjet, a munka mellől szólítottuk el. Ő és az édesapja, aki Adárról jött el segíteni a fiataloknak, ott jártunkkor a családi ház fölújításával foglalkozkodtak éppen. Ottót idézzük: „Az együtt eltöltött tíz évből hét és felet Adán töltöttünk. A beszűkülő munkalehetőségek miatt döntöttünk úgy, hogy elköltözzünk. Most Tokodon élünk. A családi házunk fölújítása ad munkát a kötelezőn kívül. Pár hete voltunk otthon látogatásban, a gyerekeket ott is hagytuk, mert nagyon szeretnek a nagyszülők társaságában lenni. Visszafelé jövet velünk jött édesapám, hogy segítsen a lakás fölújításában. A kőműves munkát könnyebb ketten végezni, az egyik a másik kezére dolgozik.”

A nagypapára nézünk, ő vajon mit szól mindehhez. "Hát igen," - veszi át a szót a nagyapa - "túl vagyok már a hetvenen,

de amíg bírom, csinálom. Annak idején a feleségemmel mi is sokat dolgoztunk a házunkon, amíg olyan állapotba nem hoztuk, hogy azt lehetett mondani, elkészült az otthonunk. Sok év eltelt azóta, mostanra már egyre több a javítani való a házban. Sajnos ma már sokkal nehezebben megy a fizikai munka. A fiamnak s a menyemnek viszont szívesen segíték a családi fészkek elkészítésében."

- Tíz éve vagytok házasságban. Mi az, amit tanulságként lezárhatok az együtt eltöltött évek után? - kérdezzük Ottótól és Ottiliától.

Otti: Az együttlét nagyon sok áldozatot, alázatot, segítőkész szeretetet kíván. Természetesen vannak dolgok, melyekről nem ugyanaz a véleményünk, de az igazán fontos kérdésekben egyetértünk. A társát senki ne próbálja a saját képére vagy elgondolása szerint átformálni, mert úgy kerek a világ, hogy különbözőek vagyunk, és ezt tiszteletben tartjuk a másikban. A kiscsaládon kívül természetesen szeretetkapcsolat fűz a nagycsaládhoz is, akiktől a párunkat kaptuk: szülők, nagyszülők, nagynénik, nagybácsik, unokatestvérek. Elfogadjuk egymás családját.

- Meséljete a gyerekeitekről!

Otti: Norbira nagyon büszkék vagyunk. Nagyon jó tanuló, önállóan végzi feladatát, kötelességtudó, magával szemben is szigorú. Ennek az eredménye a tanulmányok során szerzett értékelés. Nemrég a területi versenyen első díjat nyert szavalásban. Az osztályközösségben is megméreti magát különböző versenyekben. Ezen kívül Ottóval fontosnak tartjuk a testedzést is, mert hisszük, hogy ép testben ép lélek. Mind a hárman karateznak. Ez az önvédelmi sport, túl azon, hogy erős, edzett fiatalokat nevel, számos lelki képességet fejleszt: türelemre, helytállásra, önfegyelmre, a másik tiszteletére nevel.

Igyekszünk minél több időt együtt tölteni a gyerekekkel. Szeretjük a természetet és a kirándulást. Ez nem pénzigényes szórakozás, mert az otthon elkészített szendvicseket, gyümölcsöt fogyasztjuk útközben, hallgatjuk a madarak csivitelését, próbáljuk megismerni-megérteni a bennünket körülvevő természetet. Vagy ha éppen otthon vagyunk, akkor sem vonulunk külön, hanem a nappaliban a kicsikkel építőköcázunk, társasjátékozunk, együtt vagyunk, közös élményekkel gyarapodunk.

Ottó: Otti azon ritka anyukák közé tartozik, aki még maga gyúrja a tésztát a családnak, készíti a szilvásgombócot, lekváros derelyét, palacsintát. A gyerekeknek zöldséges-gyümölcsös tálalást készít. Mi nem fogyasztunk vitamin tablettákat. Kerüljük a késztermékeket, az étkezéshez csak az alapanyagot vásároljuk meg. Lekvár, befőtt, savanyúság itthon készül.

- Mit adtok útravalóul a gyerekeknek az életre?

Otti: Ami most fontos, a gyerekeknek biztonságos, békés légkört teremteni, amiben kibontakozhatnak képességeik. Nyugodt körülményeket biztosítani a tanuláshoz. Szeretnénk, ha követendő példa lennénk számukra. Ismerjék a család gazdasági helyzetét, vágyaikat ehhez igazítsák. A „trendi” tárgyak, ruhák, kellek birtoklása nem boldogít, csak tucatemberkének számára való, akik nélkülöznek minden eredeti, hozzájuk illő megoldást. Az előttünk álló feladatokhoz kérjük Isten áldását.

- Köszönjük, hogy nálatok lehettünk, és megosztottátok velünk gondolataitokat.

lejegyezte: Schönek Tamásné

szerkesztő/kiadó: Milinszki Márton
cím: 2534 Tát, Vörösmarty u. 18
tel.: 33/445-237
ISSN: 1788-2915

Mi történt Trianonban?

1920 június 4-én a franciaországi Versailles-ban lévő Kis-Trianon* kastélyban a magyar küldöttség aláírta az első világháborút lezáró békét, és ezzel a történelmi Magyarország megszűnt. A soknemzetiségű ezeréves magyar állam fölbomlásának végkifejelete, melynek során a nemzetiségek önrendelkezésén túlmenően több mint 3 millió magyar is más államkeretbe került, elevenen élő történelem, hiszen magyarok nem csekély száma a szomszédos országokban napjaink valósága is. A békediktátum igazságtalan volt, hiszen nagy kiterjedésű, összefüggő, színmagyar területeket csatoltak el az anyaországtól. Hogy mennyire igazságtalan volt a béke, mutatja, hogy Lloyd George brit miniszterelnök 1919-ben ezt írja: „Nem rendelkezhetünk emberekkel, mint barmokkal. Vajon milyen békéhez fog vezetni Európába... ha kiderül, a magyarok panaszai megalapozottak voltak, hogy egész magyar közösségeket, mint állatesordákat ajándékozzunk Romániának.” 1928-ban ezt írja: „Mindazok az okmányok, melyeket a béketárgyalások alatt bizonyos szövetségesek elének terjesztettek, hazugok és megtévesztőek voltak. Mi hamisítványok alapján határoztunk.” A békekonferenciának nemzetállamok létrehozása volt a meghirdetett célja, az önrendelkezési jog elvének érvényesítése. A valóságban azonban éppen ez az elv sérült, amikor magyarok tömegeit kényszerítették más népek „nemzetállamaiba”. De mi is állt az események politikai hátterében? Az I. világháborúban győztes Franciaország meg akart szabadulni riválisától, az Osztrák-Magyar Monarchiától, és ennek érdekében kész volt a Monarchiával határos országok legképtelenebb területi igényeit is kielégíteni. A békediktátum értelmében Magyarország területének háromnegyede, lakosságának kétharmada a szomszédos államokhoz csatoltatott. Csehszlovákia 64 000 km²-t kapott 3 500 000 lakossal, ebből 1 072 000 magyar; Románia 103 000 km²-t, 3 500 000 lakossal, ebből 1 664 000 magyar; Szerbia 21 000 km²-t, 1 600 000 lakossal, ebből 461 000 magyar; Ausztria 4 000 km²-t, 292 000 lakossal, ebből 26 000 magyar. (A ma Ukrajnához tartozó Kárpátalja a második világháborút követően került a Szovjetunióhoz, a két világháború között Csehszlovákia része volt.) A Magyar Királysághoz tartozó Horvátország is levált Magyarországról. Mindent egybevetve Magyarország területe 93 000 km² - re, a lakosság száma pedig 18 200 000-ről 7 600 000-re csökkent. Az országcsönkítésnek súlyos gazdasági következményei is voltak; elveszett az ország termőföldjeinek 61 %-a, az erdők 88%-a, a vasutak 62%-a, valamint a teljes arany-, ezüst-, réz- és sótermelés.

A történelem gyakran fölteszik a kérdést, nem lehetett volna-e elkerülni a teljes nemzeti összeomlást? A kérdés jogos, hiszen 1918 októberében a magyar határok még séríthetetlenek, jóllehet az idegen csapatok már készülnek lerohanni az országot. A nyilvánvaló fenyegetettség ellenére a Károlyi Mihály vezette, magát szociálliberálisnak mondó magyar kormány (az ún. "öszirózsás forradalom" kormánya) 1918 november elején parancsot adott a magyar hadsereg lefegyverzésére. A mai napig nem tudjuk, valójában mi vezérelte ebben a döntésében. Talán hitt az amerikai ígéreteknek, melyek Magyarországgal szemben méltányos bánásmódot helyeztek kilátásba? Vagy esélytelennek látta a katonai ellenállást? Mindenesetre a csapatok leszerelésével elszalasztottuk a lehetőséget, hogy pl. a törökökhöz hasonlóan egy igazságosabb békét harcoljunk ki. A béketárgyalások 1919 elején kezdődtek, a magyar küldöttség egy év múlva érkezett,

kész tények elé állították, miközben Magyarországot idegen csapatok dúlták. Így jutottunk el odáig, hogy 1920 tavaszán néhány magyar főúr: gr. Apponyi Albert, gr. Bethlen István és gr. Teleki Pál, a magyar delegáció tagjaiként, a béketárgyaláson megpróbálták ugyan védeni a magyar érdekeket, de már sikertelenül. Sajnos nem sikerült elérniük, hogy a területekről népszavazás döntsön, noha ezt többször, több nyelven elmondott beszédekben kérték. Gr. Apponyi Albert a béketárgyalásokra való visszaemlékezésében így ír: „roppant nehéz napokat éltünk át... minden érintkezéstől, érveink felhozásának minden lehetőségétől gondosan és áttörhetetlen kordonnal el voltunk zárva.” Talán csak az angol nyomásnak köszönhető, hogy a teljes tisztántúl nem került Nagyrománia fönnhatósága alá.

Az 1920-as békediktátum következtében a korabeli magyar népesség közel egy harmada, 3 223 000 ember egyik napról a másikra idegen országban találta magát. A helyzet merőben más volt, mint a tatár-, török-, de még a Habsburg uralom idején is, hiszen akkor valamennyi európai és nem európai politikai erő számára evidens volt, hogy magyar területek megszállásáról van szó, most viszont a békediktátum megalkotói gondosan ügyeltek arra, hogy a területek odaítélésénél megteremtsék az igazságosság látszatát. Mivel azonban az osztozkodás közel sem volt igazságos, és ezt az osztozkodók is nagyon jól tudták, a Magyarországgal határos új államok: Jugoszlávia, Nagyrománia és Csehszlovákia között nagyon gyorsan kialakult egy informális magyarellenessé szövetség, az ún. kisantant. (Ennek szelleme a mai napig kísért.) Az idegenbe kényszerült magyar közösségeket az újonnan kialakult helyzet teljesen fölkészületlenül érte. Hirtelen rájuk szakadt a hódítók gyűlölete, dagadó nacionalizmusa, amit az élet minden területén kénytelenek voltak megtapasztalni. A békeszerződések ugyan tartalmaztak kisebbségvédelmi passzusokat, de ezeket az államalkotók ott és akkor hágták át ahol és amikor akarták, mert semmiféle ellenőrzés nem volt, legkevesbé pedig szankcionálás. Sajnos a környező népek politikai elitjében máig él egy erős nemzeti gőg, kiváltképp a magyarokkal szemben (lásd pl.: Benes dekrétumok).

Mit tehetünk ma, 88 évvel a trianoni trauma után? Bármily szerencsétlenül alakult is a XX századi történelmünk, nem hűnyhatunk szemet az I. világháborút lezáró események fölött, nem tehetünk úgy, mintha mi sem történt volna, önmagunk előtt is rejtgetve múltunkat, hiszen a történelemnek máig ható következményei vannak. Igaz, hogy ezek a következmények elsősorban a határon túli magyarokat sújtják, de ne feledjük, hogy egy nemzet tagjai összetartoznak, s ami az egyiket érinti, az valamilyen módon a másikra is hat. Ha magukra hagyjuk a határon túli nemzet-társainkat, - mondván, hogy nincsenek hatékony eszközeink a megvédésükre, vagy pusztán érdektelenségből - akkor annak bizony mi is "megísszuk majd a levét". Magyarországnak igenis vannak lehetőségei a határon túli magyarok megvédésére. Néhány példa: *magyar nyelvű egyetemek, tanintézmények létrehozása/támogatása határon túli magyarlakta területeken; a természetes és hagyományos régiók tiszteletben tartásának kieszközölése (ne lehessen a magyarok lakta vidékeket mesterségesen olyan nagyobb régiók keretében tartani, amelyekben a magyarok kisebbségben vannak); az erőszakos betelepítések elleni határozott politikai fellépés; cserelátogatások megszervezése; gazdasági társaságok megtelepedése magyarlakta területeken; a kettős állampolgárság megadása, ha arra lehetőség nyílik stb.* Ezek nem irreális dolgok, csupán akarat, egy kis jószándék kell a megvalósításukhoz.

* A Trianon szó jelentése: három nem (tria non). Elképzelhető, hogy a békeszerződés aláírásának a helyszínével is a francia házigazdák utalni akartak a csehek, románok és szerbek Magyarországra kimondott "nem"-ére. A Trianon szóból alakult ki később a magyar jelző, a "nem, nem, soha".

Régiók országainak EU-s tagsága kétségtől megkönnyíti a magyar-magyar közlekedést, a kapcsolattartást, de naivitás lenne azt gondolni, hogy az Európai Unió egycsapásra mindent megold.

Magyarország nem feledkezhet meg arról, hogy a jelenlegi országhatárokon túl nagyszámú magyar közösségek élnek. Ezek a magyar közösségek mind határozottabban követelik a nemzeti önrendelkezés feltételeit. Tőlünk, anyaországbeliektől joggal várható el, hogy törekvéseinkben segítsük őket. A legalapvetőbb emberiesség követeli ezt tőlünk. Miként egy családban a családtagok felelősséggel tartoznak egymás iránt, éppúgy magyarként is felelősek vagyunk egymásért.

Ha valaki, hát mi magyarok biztosan nem tartoztunk az elmúlt évszázad kegyeltjei közé. Amde a XX század – világháborúival, borzalmával, téveszméivel és minden igazságtalanságával – lezárult. Mi már XXI század magyarjai vagyunk. Új kihívásokkal állunk szemben és egy nagyon fontos megválaszolandó kérdéssel. A kérdés így szól: akarjuk-e az életet? Ez a kérdés szegeződik a mellünknek nap nap után. Magyarként és emberként erre a kérdésre kell válaszolnunk. A mi legnagyobb ellenségünk mi magunk vagyunk, ha nem tudunk elegendő életerőt fölmutatni. A magyar nép, határon innen és

túl, immár ugyanazzal a kérdéssel találja szembe magát: készen vagyunk-e az élet mellett dönteni? Az átélte nehéz idők is talán éppen a megtisztulásunkat voltak hivatottak elősegíteni, hogy most, amikor az életigenlés parancsoló szükségszerűség a világon mindenütt, mi magyarok, a kicsinyek bölcsességével, nyitottságával és szeretetével tudjuk szolgálni az életet.

Ripert Matuska Mártonnal, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) választmányi tagjával

• *Vessünk egy pillantást a múltra. Hogyan alakult a délvidék történelme az elmúlt ezeréves időszakban? Kérdezem ezt azért, mert magam is úgy látom, hiányosak a történelmi ismereteink, ami sajnos az emberi kapcsolatainkon is meglatászik.*

Nagyon keveset tudunk mi magyarok egymásról. A történelmet sem ismerjük, hogyan is ismerhetnénk hát egymást. Vajon hányan tudják azt, hogy a Bánk bán Petúr bánja Pétervárad névadója? De még Péterváradról sem hallottak sokan, pedig ez az Újvidék fölé magasodó erőd-rendszer, amit a Duna Gibraltárjának is neveztek valaha, a maga többcímű kilométer hosszú, négyszögletes alagút-rendszerével a legnagyobb és legjobban kiépített, máig épségben maradt magyar vár, amely a maga korában bevehetetlennek számított. Az 1848-as szabadságharc idején, a komáromi várral együtt, a péterváradit vár tartotta magát a legtovább, s miként Klapka György honvédeje Komáromban, úgy a Kiss Pál tábornok vezette péterváradit honvédsereg is – mintegy 8000 katonával – szabad elvonulást kapott, miután a szabadságharc végleg elbukott. A vár ma idegenforgalmi látványosság.

A Vajdaságnak nevezett területi egység, amely magába foglalja Bácskát, Bánátot és Szerémséget, a középkori Magyarország egyik legsűrűbben lakott területe. A Dunától délre eső lankás domborzatú Szerémség a középkorban egy virágzó, rendkívül művelt területnek számított. Ez a terület volt Magyarország borellátója. Tokaj csak a török hódoltság után vált a magyar borászat szinonimájává. Bácska és Bánát a gabonájáról híres, az itt termesztett mezőgazdasági javak fajlagos hozama az 1800-as években többszöröse volt az országos átlagnak, kiváltképp a folyamszabályozások – a Duna-Tisza-Duna csatorna elkészülte után.

Kevesen tudják, hogy a kalocsai egyházmegyének a török megszállás előtti időben két székhelye volt: Kalocsa és a dél-bácskai Bács. Váradi Péter érsek itt székelte Bácsot. Az 1400-as években Újlaki Bálint és Pécsi Tamás munkássága nyomán a Biblia első teljes magyar fordítása is itt látott napvilágot a Pétervárad-többcíműségében lévő Kamionon (Kő). Az 1456-os nándorfehérvári győztes csata, a magyar történelem egyik legtöbbet emlegetett eseménye, szintén ehhez a tájhoz kapcsolódik.

Ahogy a XVII század végén, a XVIII század elején a törökök kiszorultak Magyarországról, megindult a szerb bevándorlás. Az elpusztított és üresen maradt délvidéki területekre Mária Terézia először kosovói szerbeket telepített. Csak az első hullámban érkeztek voltak vagy háromszáz ezren. Ezek az emberek a törökök bosszújától tartva hagyták el Koszovót, s az osztrák birodalom déli végein megtelepedve határhoz szolgálatot láttak el. A bécsi udvar eleinte magyarokat nem engedett a területre, amit a magyarok érthető módon sérelmeztek, hiszen saját hazájukban tiltották meg számukra a letelepedést. Azt lehet mondani, hogy a szlávok betelepítése az 1600-as évek végétől folyamatos, máig tart.

• *Beszélgetésünket történelmi visszatekintéssel kezdtük, s a betelepítések témájánál kötöttünk ki, ami nyilván nem véletlen, hiszen a délvidéki magyarokat napjainkban különösen is sújtja ez a kérdés. Mit lehet tudni a betelepítések nagyságrendjéről, módszereiről?*

Az első nagy hullámot követően, amelyre mint mondtam az 1600-as évek végén került sor, nagyobb szervezett betelepítés az első és a második világháborút követően történt. A 90-es években a Balkánról elmenekült szerbek zöme is ide jött, nem is tudjuk hányan, de száz-ezernél többen. Jelenleg Németországból kb 100 000 szerbül beszélni kívánó cigányt kívánnak ide telepíteni, elsősorban a magyarlakta bácskai területekre. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy ami itt történik, az egy burkolt, de ugyanakkor nagyon következetes és célirányos etnikai tisztogatás. Mi magyarok ez ellen természetesen tiltakozunk.

• *Mit tehet az anyaország egy ilyen helyzetben?*

Az anyaországtól azt várhatjuk el, hogy a nemzetközi fórumokon, velünk együtt, tegyen lépéseket az ENSZ okmányainban is megerősített elvek védelmében, hogy a lakosság nemzetiségi struktúráját ne változtassák meg erőszakosan. Nemzetközi pénzeket, többek között magyarországi pénzeket telepítettek szerb menekülteket magyar többségű településekre, durván megváltoztatva a nemzetiségi arányokat. Ez számunkra elfogadhatatlan. Ilyen körülmények között nem fogunk tudni nemzetként megmaradni.

• *Hány magyar él a Délvidéken?*

A hatvanas évek elején csaknem félmilliónyian voltunk, de innentől kezdve - amikor azt hittük, hogy milyen jól megy sorunk - tíz évente 10%-al csökkent a magyarok létszáma, majd a legutóbbi balkáni háborúban drasztikusan megcsappant, és azóta is folyamatos a létszámcsökkenés. A fogyás oka részben az elvándorlás, részben az alacsony népszaporulat, részben pedig az erőteljes asszimiláció. A legutóbbi népszámláláskor valamivel több mint 290 000 -en vallották magukat magyarnak a Vajdaságban.

• *Melyek a délvidéki magyar politikai pártok által követett főbb irányvonalak, és milyen a kapcsolat a magyarországi hivatalos szervekkel?*

A vajdasági magyar pártok mindegyike szükségcsnek látja a magyar autonómia létrejöttét, de amíg a VMSZ a területi autonómiát helyezi előtérbe, addig a VMDP és a VMDK a személyi elvű autonómiát sürgeti. Ez utóbbi keretén belül az itteni magyarság három lényeges pontban szuverén joggal intézkedhetne: az oktatás, a tájékoztatás és a művelődés terén. Egyébként a területi autonómiában is ezek a kulcskérdések. Mi a VMDP-ben azért szorgalmazzuk a személyi elvű autonómiát, mert a szórványban élő magyarok számára, akik az itteni magyarság több mint a felét teszik ki, véleményünk szerint ez jelenthetne megoldást.

Nagyon fontos lenne teljes vertikumban megszervezni a magyar nyelvű oktatást, az óvodától az egyetemig. Ez számunkra létkérdés. Ha az anyaország külpolitikája fölismerne, hogy ez kivitelezhető - hiszen semmi jogi akadály sincs - és szerezne hozzá partnereket, most hogy Szerbia ügyeit rendezzi a világ, a magyar kisebbség autonómiaigénye is beépíthető lenne a rendezés keretébe. Sajnos a jelenlegi magyar külpolitika még mindig a valamikori vajdasági autonómia visszaállítását szorgalmazza, noha annak semmi értelme. Azt nem akarja sem az itteni szerbek többsége, de nekünk magyaroknak sem jelentene semmit, ugyanis mi Vajdaságon belül is kisebbségben vagyunk, így teljesen mindegy, hogy a szerb többség Belgrádból vagy a vajdasági székhelyről, Újvidékről nyom el bennünket.

• *A kettős állampolgárság kérdését hogyan üeli meg a délvidéki magyarság?*

Jellemző, hogy az egyébként nagyon széthúzó vajdasági magyar pártok ebben az egy kérdésben teljesen egyetértenek: szeretnék, ha a magyar állam megadná a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárságot. Hogy miért? Magyar állampolgárként nem lennénk elvágyva az anyaországtól. Ha messerségesen falakat emelnék közénk és az anyaország közé, az emberekben be fog indulni egy túlélési reflex, és sokan azon törik majd a fejüket, hogyan tudnának áttelepülni

Magyarországra. Tehát azok akik az állampolgárságot megtagadták, megtagadnák tőlünk, éppen az ellenkezőjét érik el, mint amit állítólag szeretnének. És akkor még nem beszéltünk a lelki egyensúlyunkat helyreállító gesztusról, amit a magyar állampolgárság megadása jelentene. A környező országok mindegyike megadta határon túli nemzettársaiknak a kettős állampolgárságot, csak Magyarország nem.

• *A 23 millió román beözönlésével való riogatás nyilvánvaló képtelenség, mégis sokakban keltett félelmet. Mit gondol, jogosak-e a kettős állampolgársággal kapcsolatos aggodalmak, bármilyen szinten is?*

Azok a félelmek, amelyeket a magyar tömegtájékoztatás gerjeszt a politika szolgálatában, teljességgel indokolatlanok. A félelmek megfogalmazói tudják a leginkább, hogy az érv hamis, az indok kitaláció. Nem kell attól tartani, hogy a magyar állampolgárság birtokában a határon túli magyarok ellepik majd a magyar munkaerőpiacot, vagy bármilyen formában terhet jelentenénk a magyarországi lakosságnak. Mi magyar állampolgárságot szeretnénk, mert magyarok vagyunk, és elég sokat küzdünk is a magyarságunkért. Nem kérünk szavazati jogot sem egészségügyi biztosítást, mert azzal a lakóhelyünkön rendelkezünk, csak annak elismerését szeretnénk, hogy a magyar nemzethez tartozunk, és egyfajta biztosítékot, hogy szükség esetén védelmet kapunk az anyaországtól. Sajnos ma keveset látunk ebből. Magyarországon azt tapasztaljuk, hogy mindenféle nációt odacsalogatnak, mindenki jöhet, de ha rólunk van szó, akkor velünk riogatják a magyar állampolgárokat.

• *Kemény szavak ezek, de kénytelen vagyok igazat adni Önnek. Véleménye szerint mi az oka a nemzettudat válságának?*

Súlyos hazugságok nehezítik a tisztánlátást. Jelenleg az egész magyar társadalom hazugságoktól szenved, amiben kétségkívül közrejátszik egyfajta kollektív szellemi renyheség is. Tudjuk, hogy amit mondanak, nem igaz, de nem vagyunk hajlandók mérlegelni a hallottakat, mert szellemi erőfeszítés kellene hozzá. Elfogadjuk a kész sablont, ismételtgetjük, és amikor bennünket is eléri a hazugságok következménye, nem értjük, hogyan lehet így hazudni. Föl vagyunk háborodva, hogy mindez velünk történik. Olyan ez, mint amikor terjed a tüzvész, és mindenki tudja, hogy a szomszéd házát mindannyiunknak oltani kellene, de nem tesszük, és amikor átesapnak a lángok a mi házunkra, akkor üvöltünk, hogy segítség, és föl

vagyunk háborodva, hogy az emberek nem akarnak segíteni. Hiányzik a közösségi szellem, az egybetartozás tudata, ami már lelki szegénységre vall. A jelenlegi áldatlan állapot is bizonyítja, hogy bizony nem csak kenyérrel él az ember.

• *Térjünk egy gondolat erejéig vissza a történelemhez. Kevesen tudják, hogy a második világháború végén a délvidékre bevonuló partizánok magyar emberek tömegeit végezték ki, kiozták meg kiűzős kegyetlenséggel. Hivatalosan megemlékezni ezekről az eseményekről, úgy tudom a mai napig nem lehet, mert a szerb hatalom és közvélemény nem akarja elismerni a történeteket. Ön több írásában, könyvében is foglalkozik a második világháború végén eltűnt, megkínzott délvidéki magyarok élettörténetével. Kérem, a magyarországi közvélemény számára is mondjon néhány szót történelmünk ezen fájdalmas és máig elhallgatott fejezetéről.*

1944 végén, 1945 elején a délvidéki településeken szisztematikus népiirtás folyt. A szerb lakosság úgy érezte, hogy van mit megbosszulnia, és amit végre akart hajtani, végre is hajtotta. Az új hatalom egyszerűen összefogdosta az embereket és minden kivizsgálás nélkül tömegsírokba lötte, internálótáborokba vitte. Vannak helységek, ahonnan teljes egészében eltűnt a magyar lakosság. Ilyen a Tisza torkolatvidékén lévő Zsablya, Mozsor és Csúrog. De ugyanezre a sorsra jutott az itteni németiség is. És itt nem kitelepítésekről van szó elsősorban, hanem fizikai megsemmisítésről. Az áldozatok pontos számát nem ismerjük, minthogy a levéltári adatok máig hozzáférhetetlenek számunkra, de azt tudjuk, hogy jóformán nincs magyar család a délvidéken, melynek legalább valamelyik tagja ne esett volna áldozatul az atrocitásoknak. Újvidéken tízenhét éve minden ősszel elhelyezzük a megemlékezés és a kegyelet keresztjét a temetőben, és tízenhét éve minden egyes alkalommal valaki/valakik elviszik azokat onnan. Akárhányszor szóvá tesszük az eseményeket, merev elutasításra találunk a szerb többség részéről, jöllehet már számtalanszor kifejeztük, hogy mélységesen együttérzünk azon szerb nemzetiségű polgártársainkkal, akiket az 1942-es délvidéki razzia érintett fájdalmasan, és vállaljuk ennek a cselekedetnek nemzetünkre nehezedő minden terhét. A mostani elutasítás ellenére azonban hiszem, hogy el fog jönni az idő, amikor a Belgrád központú délszláv államnak is vállalnia kell a történetekért a felelősséget. Mindenekelőtt emléket kell állítani az áldozatoknak.

A szekták

Világunk a közelmúltban két nagy megrázkódtatáson ment át. Az egyik az ateista totalitás bukása volt: az Isten tagadását szolgáló „tudományos igazság” szertefoszlott, mint a hajnali köd. A másik megrázkódtatás az egész nyugati civilizációra kihat. Az ún. fölvilágosodás kora hitte, hogy az ember értelme a legteljesebb mértékben képes megismerni a világot és megoldani minden problémáját. Ma azt tapasztaljuk, hogy a racionalizmus egyoldalúságából való kijózanodás következett be, rájöttünk, hogy a megismerésnek is vannak határai. Tegnap még mindent az anyagból vonatkoztattunk le, mert a szélsőségesen racionalista gondolkodás ezt eredményezte, ma egyre inkább a tudatra, a szellemire hivatkozunk. Ez a fajta „átállás” azonban sokakban elbizonytalanodást okoz, és nemritkán súlyos eltévelyedéshez is vezet.

A kétszeres megrázkódtatás a „vitathatatlan igazságok” romjainak fölszálló porából táptalajt hozott létre számos hamis vallási forma és spiritualitás számára. Kihasnálva napjaink szellemi zűrzavarát, és nem utolsósorban a gyötrő félelmet a korábban nem ismert ökológiai fenyegetésektől, az AIDS-től és más alattomos betegségektől, a különböző szektáknak sikerült jelentős befolyásra szert tenni emberek sokaságának az életében. A posztkommunista országokban negatív szerepet játszik a lakosság jelentős részének nyomorúságos szociális helyzete is. A szekták – ideológiai funfamentalizmusuk és merev gondolkodásmódjuk ellenére – képesek (gyakran intuitív módon) reagálni korunk kihívásaira. Megérzik, mi foglalkoztatja a társadalmat, s ehhez igazítják külső tevékenységüket. Vonzó értékeket kínálnak az embereknek – egészséget, intelligenciát, sikert, magabiztosságot vagy éppenséggel pénzt. Sokat beszélnek a tökéletességről, a harmóniáról, kivételes, sőt természetfölötti képességek megszerzésének lehetőségeiről.

A szekták – noha sokfélék – módszereik tekintetében nagyjából megegyeznek. Az eleinte behizelgő stílus idővel megváltozik, az új tagokat fokozatosan elbizonytalanítják, elszakítják korábbi környezetüktől, föltétlen engedelmességre kötelezik, és gyakran az anyagi javaik átadására is rákényszerítik. A szektatag mindenképpen elveszíti identitását, folyamatos lélektani manipuláció áldozatává válik. Így, aki eleinte a szekta különleges „jóindulatát” élvezte, végül a totális csüggedés állapotába süllyed.

Érdekes, hogy jóllehet a szekták szigorúan tekintélyalapú, sőt autokratikus társulások, nagy hasznot húznak a tekintély válságából, amely világszerte tapasztalható. A mai ember nem szívesen veti alá magát bárminek. Az objektív igazság helyett saját szubjektív tapasztalatait és élményeit helyezi előtérbe. Hangsúlyozza, hogy a szellemi tökéletességhez vezető úton függetlenségre, önállóságra van szüksége – ez azonban furcsamód gyorsan szertefoszlik a szektába való belépés után. Előfordul, hogy az ember a szektában menekülést keres a családi, munkahelyi, iskolai kötöttségekből – végül mégis hajlandó abba a sokkal szorosabb igába hajtani fejét, amelyet a szekta rak rá.

Némely szekták azonosíthatatlan polgári társulások mezébe bújnak (pl. a szcientológusok), különféle humanitárius vagy népművelési aktivitásokkal igyekeznek elnyerni a közvélemény rokonszenvét. Gondosan kidolgozott, ambiciózus módszereket használnak, beférkőznek állami szervekbe, nagyhírű vállalatokba, befolyásos, ismert személyeket nyernek meg soraikba, igényes fesztiválokat szerveznek, aktív szerepet vállalnak a médiában. Az ilyen aktivitások gyakran iskolákban és kulturális intézményekben találnak kedvező talajra. A szekták gyakran drogellenességet, szexuális oktatást, a család védelmét, fiatalok egészségi állapotának javítását propagálják.

A szekták egy része vallási közösségként deklarálja magát, másik része inkább tudományos, gyógyító társaság néven tevékenykedik, ám valamennyi azt állítja magáról, hogy olyan titkos tudás

birtokában van, amely megadja a választ az élet rejtelmére. Tanításaikban az istenség fogalma nagyon különböző formákban jelentkezik, abban azonban közös vonást mutatnak, hogy az istenség felé való közeledést – ama bizonyos titkos tudás birtokában – emberi technikára alapozzák. Az istenség mintegy eszközként jelenik meg az emberi célok eléréséhez.

A hagyományos vallási szekták mellett egyre nagyobb számban jelentkeznek apokaliptikus, ezoterikus, ufológiai és parapszichológiai színezetű kultuszok, melyek nagy érdeklődést mutatnak a titkos, okkult szertartások, a sámánizmus, az ókori kelet vallási gyakorlatai iránt. Ezek az irányzatok gyakran keverednek, pikáns csemegéül szolgálnak. Nem baj, hogy hiányzik köztük a kompatibilitás, fontos, hogy vonzerővel bírnak – talán éppen abszurditásuk miatt. (Az észben való csalódás az embereket olykor a másik végletbe sodorja – kritikátlanul elfogadják különféle irracionális nézeteket.)

Az egyik legnépszerűbb és gyorsan terjedő szellemi technika az ún. „agykontroll” tipikus példája annak, amit a napjainkban divatos szekták – többnyire a keleti tanokból merítve – művelnek. Ez a szellemi irányzat az emberi tudat mindenhatóságát vallja, s ezzel a szó legszorosabb értelmében önmegváltást hirdet. Az agykontrollos mindent saját maga akar elérni, előbb-utóbb tudatosan is benne az a hit, hogy ő egymaga képes mindenre, éne az, akit a legmagasabb polcra helyez, s Isten lekerül onnan, többé nincs is rá szüksége. Ez pedig bizony erősen emlékeztet a bünbeesés történetére, mintha ott is hasonló szólamokkal vette volna rá a kísértő az embert az Isten elleni lázadásra. Egyébként Isten akarata mindenféle agykontrollozás ellenére is érvényesül, de ez nem menti föl az agykontrollozót. Ma sokan nem tudják, hogy minden bűn csírája önmagunk istenítése, az, amikor olyanok akarunk lenni, mint az Isten, de Isten nélkül, az Istent megelőzve, és nem az Isten szerint. Ez azért bűn, mert az Istennel szembezálló vagy Istent félreismérrő ember elutasítja mindazt a jót is, amit Isten alkotott, elveszíti a teremtett világgal és önmagával való harmóniát, kialakul benne a rosszra való hajlam. Végülis minden bűnös gondolat és cselekedet ebben az első bűnben eredezik: az Isteni rendnek és magának Istennek az elutasításában.

A reinkarnáció tana, amely szinte valamennyi ma divatos szekta tanításában megtalálható, szintén az önmegváltás gondolatát tükrözi. Eszerint az ember lelke addig vándorol egyik testből a másikba, amíg teljesen meg nem tisztul. Sokak számára tetszetős ez a tan. Látnunk kell azonban a buktatóit. A reinkarnáció tanrendszere beszél ugyan a bűnről, de éppen a bűn lényegét nem ismeri föl. Az Istennel való szembefordulás a végtelenül szent Isten megsértését jelenti, ezért a jóvátételnek is végtelen értékűnek kell lennie. Ilyen végtelen értékű jóvátételre pedig a teremtett ember nem képes. Jézus Krisztus, a megtestesült és emberré lett második isteni személy hozta meg számunkra a megváltást, az Istennel való kiengesztelődés ingyenes ajándékát, az üdvözülést, a mennyországba jutás lehetőségét. Ugyanakkor Jézus Krisztus valóságos, minden tekintetben emberi életet élt: egyetlen életet élt és egyetlen áldozatot hozott. Fenne reinkarnáció, Jézus is végigjárta volna a reinkarnálódás folyamatát, ám tudjuk, – mi sem nyilvánvalóbb –, hogy dicsőséges föltámadásával és mennybemenetelével Jézus földi küldetése lezárult. A reinkarnáció tanának terjesztői, noha igen gyakran beszélnek Jézusról (pl. a reikisek), valójában tagadják az Ő megváltó művét.

De nézzük meg a reinkarnációs tant másik szemszögből is. Tekintve, hogy magamat kell megváltanom, minden elkövetett bűnömért vezekelnem kell egy következő életemben. Mielőtt újra megszületnék, eltervezem előre az új életemet, s terveimben szerepelnek betegségek, élethelyzetbeli nehézségek, tragikus fordulatok, melyekkel könnyíték bűneim mérlegén. Az

öntudatos reinkarnáció-hívó meg van győződve arról, hogy nehézségeit mindenki saját magának köszönheti. Ezért ha szenvedő, éhező, elesett embert látok, nem segítek neki, mert ezzel megakadályozom, hogy maga választotta sorsát beteljesítse. Sőt, abban az esetben, ha segítenék neki, kifejezetten rosszat tennék vele, mert a következő életében újra nehézségeket kellene vállalnia az én beavatkozásom miatt, hisz én voltam az, aki karmája (sorsa) beteljesítésében megakadályoztam. Ezért van az, hogy Indiában a hinduk nem zavarják el az útról a forgalmat akadályozó tehenet (lélekvándorlás-hit), nem tapossák el a férget, de elmennek az utcán haldokló emberek mellett segítségnyújtás nélkül. Ugyanakkor a reinkarnációban való hit nem csak a környezet iránti közömbösséget, de önmagunkkal szemben is felelőtlenséget szül, hiszen a reinkarnációs tan szerint egy következő életünkben bőven lesz majd lehetőség a mostani mulasztásaink, bűneink jóvátételére, vagy egyszerűbb megfogalmazásban: úgyszólván újraszületünk, miért is tömőnk hát magunkat különösebben a mostani életünkben?

És még egy megfontolásra érdemes szempont. Isten a Mennyország örömeiben akar bennünket részesíteni. Miért kínozna hát bennünket az újraszületések gyötrelmeivel? Egyetlen földi élet is elegendő ahhoz, hogy megmutassuk, mi lakik a szívémben. Az **igazi vallásosság egyetlen tárgya: Isten szeretete. Ez olyan valóság, amelyet semmilyen módszerrel vagy technikával sem lehet „birtokba venni”. Az igazi vallásosságban semmi sincs, amit technika segítségével lehet átélni: az mindig Isten ajándéka.**

Valóban szomorú látni azt, hogy magukat műveltnek tartó emberek, akik megalázkodnak és idejétmúltak tekintik, hogy az egy igaz Istenben higgyenek, végülis horoszkópokban, mágusok erejében, spiritiszta szeánszok üzeneteiben, fekete macskában és varázsgömbben hisznek; fontosnak és izgalmasnak tartják, hogy inkább jósnőkhöz és ismeretlen technikájú természetgyógyászhoz járva nagy pénzek ellenében fülsiklandó reménységeket halgassanak, semmint imádkozzanak vagy Istenre hagyatkozzanak. Mintha a mai ember túl gögös lenne ahhoz, hogy elfogadja az ingyenes kegyelmet, amelyet Isten az Evangéliumban nyilatkoztott ki és kínál számunkra.

Az emberek hajlamosak arra, hogy ha valami szokatlant, „természetfelettit”, paranormálisat tapasztalnak, akkor azt higgyék, hogy abban valami nagyszerű és jó dologgal, sőt, Isten megnyilvánulásával találkoztak. Ám a szokatlan jelenségek sokfélék, és nem csak Istentől eredhetnek. Márk evangéliuma szerint Jézus figyelmeztette a mai nemzedéket is: „Álkrisztusok és álpróféták lépnek fel, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is félrevezessék. Vigyázzatok, mindent előre megmondtam nektek!” (Mk 13,22-23).

Mit értsünk társadalmi fejlődés alatt? - IV. rész

Tóth Mártonné, Tokod: A társadalom válságban van, s ez a válság egyre csak mélyül, ha mindig másokban keressük a hibát, saját magunkban nem. Ha mi magunk – az egyes ember – lelki értelemben talpra nem állunk, soha nem lesz fölemelkedés. Először is önmérsékletre van szükség. Könnyen haragvó emberből könnyen békülő emberré kell válnunk. Meg kell tanulnunk a saját haragunk kezelését, miután fölismertük, hogy igaz az a tétel, miszerint a harag a lelkiismeretünk jelzése. Keresnünk kell a megoldást. Nem ítélni s nem raktározni a haragot. Megtanulni fekezni a nyelvünket. A mi dolgunk a fölemelő párbeszéd, és nem az ítélet, ítélezés, amely lehúz mindannyiunkat.

Fel kell ismernünk a szellemi másság értékét. Hiszen valamennyiünk érdeke, hogy tiszteletben tartsuk mások más véleményét,

amely gazdagítja a közösséget, tehát jó. Legyen türelmünk megtalálni a közös pontot, mert van.

A magyar társadalom egyik legnagyobb problémája a pesszista látásmód. Nem hagyhatjuk, hogy a nemzeti depresszió, amely önmagát gerjeszti, beköltözzön a lelkünkbe! Győzzük le saját nyavalygásainkat, gyöngeségeinket! Mi ne válljunk szöcsövévé a nemzeti csüggedésnek. Adjuk tovább a reményt a gyerekeinknek, a szüleinknek, barátainknak, embertársainknak. Emeljünk hidat Jézus Krisztus és a modern életvitel közé. Akkor joggal remélhetjük, hogy 20 év múlva az lesz a fejlődésben lemaradt ember, aki nem ismeri és a gyakorlatban nem alkalmazza Jézus tanítását. A magyar nemzet fölemelkedésének ez az útja. Képviseljük mi magyarok Európában mindazt ami nemes, ami jó, ami szép és igaz. Törekedjünk Isten tervének a megvalósítására. Ez az Ő akarata, hitem szerint.

OKTATÁS - NEVELÉS

"A gyermeknek a misztika iránt ugyanolyan igénye van, mint a fölnőttnek"

Beszélgetés **Kardos Mihállyal**, Tát és Tokod plébánosával, a hitoktatás kérdéseiről

Plébános úr, a katolikus hitoktatás Tát és Tokod településeken milyen formában valósul meg jelenleg?

• Iskolai hitoktatás folyik, a tanórákon kívül, fakultatív módon. A fakultatívítás ebben az esetben annyit jelent, hogy a szülőktől kérjük a döntést, hogy kívánják-e gyermeküket hittanórákra járni vagy sem, mert ennek a kérdésnek az eldöntése elsősorban őrájuk tartozik. Tartozik persze a gyerekekre is, de nem végsősoron.

Legyen szíves ezt a gondolatot bővebben kifejteni. Ma amikor a legkülönbözőbb jogok követelésétől hangos a közvélemény, nem biztos, hogy mindenki számára érthető az iménti gondolatmenet. Miért szoruljon háttérbe a gyerek akarata egy őt érintő döntés során?

• A szülő felelősséggel tartozik a gyermeke iránt. Ugyanakkor minden szülőnek természetesen tekintélye is van a gyermek előtt. Ha valamit fontosnak lát, a gyermek azt elfogadja. Föl szoktam tenni a szülőknak a kérdést, mit fognak válaszolni a 11 éves gyermeküknek, ha megkérdezi, miért keresztelték meg az ő tudta nélkül? A szülők többnyire tudják a választ: „Mi így láttuk jónak, s ha nagykorú leszel, akár fölül is bírálhatod a döntésünket. A keresztséged megmarad, de az, hogy a keresztség jegye rajtad van, az nem a te személyes felelősséged.”

Mindenki saját maga dönti el, hogy él-e a keresztség szentségével. Az viszont természetes, hogy a szülő az általa legjobbnak véltet adja gyermekének. Helytelen szülői szemléletet tükröz, ha valaki a gyermekét azért nem nevei vallásilag,

mert úgy gondolja, hogy ha felnőtt a gyerek, majd eldönti, milyen hitet kövessen. Ez körülbelül olyan, mintha azt mondanánk a kicsi gyerekeknek: „Gyermekem, ha felnőtt, majd te eldöntöd, hogy akarsz-e táplálkozni vagy sem.” A gyermeknek a misztika iránt ugyanolyan igénye van, mint a felnőttnek. Ha ezt nem azzal a lelki-szellemi táplálékkal töltjük meg, amit mi igaznak hiszünk, a gyermek valahonnan pótolni fogja, mert szüksége van rá, s az esetek többségében hiedelmeket, babonákat talál. A lelki-szellemi beállítás időszakában, ami a születéstől a hatodik életévig tart, kizárólag a felnőttre támaszkodik a gyerek: a beállási szempontjait onnan veszi.

Milyen a hittanórák látogatottsága?

• A felső osztályok felé haladva, a hitoktatásról való lemorzsolódás a jellemző, és évről-évre egyre jellemzőbb. A 2007-2008-as tanévben Táton 14 felsős hittanosunk volt, ebből 7 hatodikos, 6 hetedikos, 1 nyolcadikos. Alsóban jóval több a hittanórán részt vevők száma, úgyszintén az óvodai hittanon.

Mi az oka a fokozatos lemorzsolódásnak?

• A felsős kortól kezdve egyre több program jelentkezik, szakkör stb., és ezek időben ütköznek a hittanórákkal, a gyerekek pedig inkább az előbbieket választják. Vannak iskolák ahol ez nem probléma, mert a szakkörök időpontjait a hittanórákra való tekintettel szervezik, és ott lényegesen több a hittanórán részt vevő gyerek is. Hasonló gyakorlat mellett talán nálunk is lehetne némiképp változtatni a mostani helyzeten.

Mit mondana a szülőknek, miért fontos a hittan?

• A keresztény élet nem születik velünk, azt meg kell tanulni. Alapszabályait az Úr Jézus Krisztus elmondta. Ahogyan a természet és az élet mélységeinek a kérdéseit egyre jobban képes föl-fogni és megérteni a fejlődő gyermek, ugyanúgy a keresztény élet kérdéseiben is mélyedni tud, ha foglalkozik vele. A kicsi gyermektől nem várjuk, hogy megértse, mi az hogy áldozathozatal, ezt fokozatosan lehet megtanulni, s aki eljut addig, hogy képes áldozatot hozni, az már rajta is van Jézus Krisztus útján.

Egyes politikusok azt javasolják, hogy iskoláinkban vezessük be az etikát, mint tantárgyat. Erről mi a véleménye?

• Vallási alapok nélkül az etikaoktatás nem sokat ér. Etikettet lehet tanítani vallási alapok nélkül, de etikát nem. Az etikett a mindenkori társadalmi szokások gyűjteménye, ami az élet felszínére vonatkozik (hogyan étkezz, hogyan viselkedj emberek társaságában stb.) Az etikettnek is persze megvan a maga jelentősége, de különbség van között, hogy azért viselkedem az elvárásoknak, szokásoknak megfelelően, hogy ne nevelsenek ki - ez az etikett; vagy azért igyekszem Krisztuskövetőként viselkedni, hogy ne a kárhozát fenyegetsen. Valamennyi vallás (a kereszténységen kívüliek is) az életvitelt szabályozó etikai törvényeket az Istentől igyekszik származtatni, mert egyébként azoknak nem lenne súlya.

Látjuk, hogy az egyházi iskoláknak nagy a vonzereje, s ez egyfajta bizalomról is beszél, amely az emberekben az Egyház iránt él. Egy-két évvel ezelőtt fölmerült a gondolat, hogy az alacsony diáklétszámmal küzdő tátfalusi iskolát, mint fönntartó, vegye át a katolikus Egyház. A teljesség kedvéért mondjuk el: a falusi iskola eredetileg katolikus iskola volt, egyházi tulajdonban, s csak a kommunista idők beköszöntével államosították, mint ahogy az akkoriban szokás volt, mindenféle jogkövetkezmény nélkül. Plébános úr, mi az oka annak, hogy a falusi iskola átalakításával kapcsolatos kezdeményezés hamar megfeneklett?

• Utánaérdeklődtem illetékes egyházi személyeknél ezzel kapcsolatban és mindenki két kezét fölemelve tiltakozott, mondván,

hogy az Egyház a meglévő iskoláit is csak nagy nehézségek árán képes fönntartani. Ennek legfőbb oka az, hogy a jelenlegi állam jogtalanul elvesz igen nagy összegeket az Egyháznak járó pénzekből.

De azért nem tartja kizártnak, hogy egyszer még lesz Táton katolikus iskola?

• Ahhoz, hogy Táton katolikus iskola nyílhasson, a mostaninál kedvezőbb körülményekre lenne szükség.

Afrikában és Ázsiában az emberek egyre nagyobb számban fogadják be Jézust, de az USA-ban és a dél-amerikai kontinensen is tanui lehetünk a kereszténység újrafelfedezésének. Európában viszont, úgy tűnik, még mindig terjedőben van a vallási közömbösség. Mi ezzel kapcsolatban a véleménye?

• A magam részéről mondhatom, hogy az Úr Jézust változatlanul a jövő útjának tartom, akkor is, ha az emberek nem kis részének magatartása, ideértve a nagy keresztény múlttal rendelkező európai országok lakosságát is, az ellenkezőjét mutatja. Jegyezzük meg, hogy a félelem, aggodás, bizonytalanság, kilátástalanság nyomasztó érzései összefüggenek azzal, hogy az emberek elveszítették a vallási gyökeret. A bizonytalanság érzésének az elszorításában nem csak az játszik szerepet, hogy holnap kirúghatnak a munkahelyemről, hanem az is, hogy a vallási horgony nem kapaszkodik sehová. Persze ehhez hozzá kell tennünk, hogy az Istenhit nem vakhit, hanem a létező Istenre irányul, akit keresztény meggyőződésünk szerint a názáreti Jézus nyilatkoztatott ki nekünk.

Vagyis nem azért van Isten, mert hisszük hogy van, hanem azért hiszünk, mert van Isten.

• Igen.

Egy tanévet befejeztünk

Gyorsan elröppent a 2007-2008-as tanév. Hittanos gyermekeink óvodában és iskolában egyaránt sok szép és fontos dologgal ismerkedhettek meg a hittanórákon. Az egyházi év ismétlődő eseményei-ünnepei széppé tették hétköznapiainkat. Minden ünnep más-más táplálékot nyújtott lelki életünknek. Gondolok itt egyházközségünk búcsújára, Szt. Márton napjára, Jézus születésének ünnepére, azaz Karácsonyra, Jézus szénvedéstörténetére, azaz a nagybőjtő időszakra, Jézus föltámadásának ünnepére, vagyis Húsvétra, a Szentlélek kiadásának ünnepére, azaz Pünkösdre, és még más ünnepekre is. A harmadikosoknál fontos esemény volt az elsőáldozás. A három év hittanóráinak anyaga az órákon történt lelki beszélgetések ekkorra összegződtek, és a gyerekek igen komoly, szerető lélekkel várták, hogy elsőáldozáshoz járulhassanak. Az óvodások áhitattal mondott kis imái a gyertya fényénél, az alsós iskolások közös imái, a maguk által megfogalmazott rövid fohászok tükrözték lelki világukat. Ezeket látva, hallgatva érzem az ember, hogy minden velük töltött percnél értéke van. Bár csak minden óvodás és iskolás részese lehetne a hittanóráknak, ahol katolikus vallásunk tanításával megismerkedve valamennyi hittanos diák életreszóló, értékes lelki táplálékot kap. Ennek eredményeképpen válhatnak gyermekeink olyan emberre, aki: Isten szeretetére vágyik; tiszteli szüleit és embertársait; óvja egészségét és másokét is; megbecsüli a fizikai és szellemi munkát; óvja környezetünket; szereti a természetet és vigyáz rá; őszinte és tisztalelkű ember. Kedves szülők! Minden gyermeket szeretettel várunk a hittanórákon.

Faragó Ferencné, hitoktató, Tokod